

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การตรวจสอบเป็นกระบวนการสำคัญของการบริหารที่สร้างความเชื่อมั่นในการบริหารหรือการดำเนินงาน และเน้นการควบคุม เพื่อให้การทำหน้าที่ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ การตรวจสอบมีเป้าหมายในการเปิดเผยผลการบริหารหรือการดำเนินงาน เพื่อจะได้ทราบว่า การบริหารหรือการดำเนินงานนั้นไม่เป็นไปตามมาตรฐาน ฝ่าฝืนหรือกระทำผิดกฎหมาย ไม่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลหรือไม่ ดังนั้นการตรวจสอบจะเป็นกระบวนการในการปราบปราม ป้องกันการ ทำผิดหรือความผิดพลาด โดยใช้ผลจากการตรวจสอบไปปรับปรุงการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และที่สำคัญ การตรวจสอบยังเป็นกระบวนการนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของหลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้ต่อสาธารณะ (public accountability) ซึ่งเป็นลักษณะประการหนึ่งของการบริหารภาครัฐ คือ การบริหารงานภาครัฐต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของประชาชน โดยที่ประชาชนจะควบคุมเองหรืออาจให้อำนาจหรือองค์การอื่นควบคุมแทนก็ได้ (อุทัย เลาหวิเชียร, 2546, หน้า 13) และเงื่อนไขสำคัญของกระบวนการตรวจสอบที่ดีนั้นจะต้องมีความเป็นอิสระ ความรับผิดชอบตรวจสอบได้ และโปร่งใส (National Association of Local Government Auditors (U.S. and Canada) and National Association of State Auditors, Comptrollers, and Treasurers (U.S.), 2006)

แม้ว่า การตรวจสอบจะเป็นหลักการที่ดีมีความจำเป็น และสำคัญดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น แต่ในทางปฏิบัติกระบวนการตรวจสอบในประเทศไทยก็ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระบวนการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ถือเป็นตัวแทนของประชาชนที่มาจากการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย กล่าวคือ ไม่ว่าจะเป็นกระบวนการตรวจสอบด้วยกระบวนการทางการเมืองโดย

การตรวจสอบระหว่างผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองด้วยกันเองของรัฐสภา ไม่ว่าจะเป็นการถอดถอน หรือการอภิปรายไม่ไว้วางใจก็ไม่สามารถดำเนินการกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองคนใดได้ หรือกระบวนการตรวจสอบด้วยกระบวนการยุติธรรมทางอาญาก็ไม่มีประสิทธิภาพเช่นกัน ซึ่งเห็นได้จากก่อนปี พ.ศ. 2540 มีเพียงการตัดสินใจตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 984/2510 เนื่องจากผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองถือว่า เป็นผู้มีส่วนได้เสีย อำนาจ และทรัพย์สินเหนือกว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งเหนือกว่าเจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่ในกระบวนการตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือแม้แต่การตรวจสอบโดยประชาชนที่เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยตามกฎหมายและเป็นผู้เลือกตั้งผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเหล่านั้นเข้าไปเป็นตัวแทนก็ไม่สามารถดำเนินการตรวจสอบได้อย่างแท้จริง (บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, 2538, หน้า 18-22)

รัฐได้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว โดยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 จึงได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 หมวด 8 และหมวด 10 ที่ได้จัดตั้งองค์การศาล 2 ศาลขึ้น ทำหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดคดีการตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง รวมทั้งวิธีการและองค์การที่มีหน้าที่ตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่เป็นอิสระ ทั้งนี้ โดยมีเจตนารมณ์ว่า ต้องการปรับปรุงเพิ่มเติมระบบการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ด้วยการสร้างระบบการตรวจสอบการใช้อำนาจของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง การกำหนดให้มีการแสดงบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้รัดกุมและตรวจสอบได้จริง การแยกระบบการตรวจสอบการกระทำต่อทุจริตและการกระทำทุจริตต่อหน้าที่ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองออกจากเจ้าหน้าที่ของรัฐทั่วไปให้ชัดเจน การกำหนดองค์การที่ทำหน้าที่ในการตรวจสอบที่เป็นอิสระ คือ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ รวมทั้งการกำหนดองค์การที่ทำหน้าที่ในการชี้ขาดหรือพิจารณาวินิจฉัยการกระทำของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ได้แก่ ศาลรัฐธรรมนูญ และศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540, 2540, หน้า 63-83)

ในการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ได้มีการออกข้อกำหนดที่เกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาและการทำคำวินิจฉัยมาหลายฉบับและฉบับปัจจุบัน คือ ข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. 2550 โดยให้ศาลรัฐธรรมนูญ

มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาวินิจฉัยคดีรัฐธรรมนูญ ดังต่อไปนี้ (สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ, 2551, หน้า 4)

1. การวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างกฎหมาย และร่างข้อบังคับการประชุมของฝ่ายนิติบัญญัติก่อนที่จะประกาศใช้บังคับมิให้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ
2. การวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายที่ประกาศใช้บังคับแล้ว มิให้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ
3. การวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของเงื่อนไขการตราพระราชกำหนด มิให้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ
4. การวินิจฉัยว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการกระทำการใดเพื่อให้ตนมีส่วนโดยตรงหรือโดยอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่ายหรือไม่
5. การวินิจฉัยปัญหาความขัดแย้งเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ระหว่างรัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือองค์การตามรัฐธรรมนูญที่มีใช้มาตั้งแต่สององค์การขึ้นไป การวินิจฉัยมติหรือข้อบังคับของพรรคการเมือง
6. การพิจารณาอุทธรณ์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการวินิจฉัยกรณีบุคคลหรือพรรคการเมืองใช้สิทธิและเสรีภาพในทางการเมืองโดยมิชอบด้วยรัฐธรรมนูญ
7. การวินิจฉัยสมาชิกภาพหรือคุณสมบัติของสมาชิกรัฐสภา รัฐมนตรี และกรรมการเลือกตั้ง
8. การวินิจฉัยหนังสือสนธิสัญญาใดต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาหรือไม่
9. การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2550

นอกจากนี้ ยังได้กำหนด เรื่อง กระบวนการพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญไว้ด้วย โดยกำหนดขั้นตอนและหลักเกณฑ์ตั้งแต่ขั้นตอนของการรับคำร้อง การพิจารณาคำร้อง การแจ้งคำร้องและส่งสำเนาคำร้องให้แก่ผู้ถูกร้อง การพิจารณาคดีที่กำหนดให้ใช้ระบบไต่สวนในการพิจารณาคดี และพิจารณาคดีโดยเปิดเผย รวดเร็ว และเป็นธรรม การประชุมปรึกษาเพื่อพิจารณาและวินิจฉัยคดี องค์คณะที่ทำหน้าที่ในการพิจารณาและวินิจฉัยคดี การทำคำวินิจฉัยด้วยการลงมติเสียงข้างมาก ยกเว้นการพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วย

รัฐธรรมนูญของเงื่อนไขในการตราพระราชกำหนดต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 และผลของคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นเด็ดขาด (สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ, 2551, หน้า 56-57)

นอกจากนั้น พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. 2542 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไว้ว่า ให้มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาคดีดังต่อไปนี้ (ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง, 2550, หน้า 2-3)

1. คดีที่กล่าวหาว่านายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือข้าราชการการเมืองอื่น ร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น

2. คดีที่กล่าวหานายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือข้าราชการการเมืองอื่น หรือบุคคลอื่นเป็นตุลาการผู้ไต่ ผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดทางอาญาการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น

3. คดีซึ่งประธานวุฒิสภาส่งคำร้องให้ศาลพิจารณาพิพากษาข้อกล่าวหาว่ากรรมการ ป.ป.ช. ร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ

4. คดีที่ร้องขอให้ทรัพย์สินที่เพิ่มขึ้นผิดปกติของนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมืองอื่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นตามที่กฎหมายบัญญัติตกเป็นของแผ่นดิน

5. คดีที่กล่าวหาว่าบุคคลอื่นเป็นผู้ให้ ผู้ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือข้าราชการการเมืองอื่น เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่

6. คดีที่นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมืองอื่น สมาชิกสภาท้องถิ่น ตามที่กฎหมายบัญญัติ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด จงใจ ไม่ยื่นบัญชีแสดงทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 259 หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยความซื่อสัตย์อันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงควรแจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ

7. คดีที่ผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา 270 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ถูกกล่าวหาว่า มีพฤติการณ์ร้ายวณผิดปกติ ส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่ที่ถือว่า กระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ และถือว่า กระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมและคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่า ข้อกล่าวหาดังกล่าวมีมูล

8. คดีที่กล่าวหาว่า กรรมการตรวจสอบ หรืออนุกรรมการผู้ใดร้ายวณผิดปกติ ปฏิบัติหน้าที่โดยขาดความเที่ยงธรรม กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ ให้ถือว่า กรรมการตรวจสอบ หรืออนุกรรมการเป็นกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา 17 หรือเป็นข้าราชการอื่นตามมาตรา 66 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แล้วแต่กรณี

โดยบทบัญญัติของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณา คดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. 2542 ยังได้กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับ กระบวนวิธีพิจารณาคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไว้ด้วย ซึ่งกำหนดให้ใช้ระบบไต่สวนในการพิจารณา (เช่นเดียวกับศาลรัฐธรรมนูญ) การยื่นฟ้อง การคัดเลือกองคดีที่จะมาทำหน้าที่ในการพิจารณาคดี กระบวนพิจารณาไต่สวน พยานหลักฐาน การทำคำสั่งและคำพิพากษาของศาล และได้แบ่งกระบวนวิธีพิจารณา ออกเป็น 2 กระบวนการ ได้แก่ การดำเนินคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และการดำเนินคดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน (สำนักงานศาลยุติธรรม, 2554, หน้า 3-8).

เห็นได้ว่า กฎหมายมีข้อกำหนดชัดเจนถึงอำนาจหน้าที่และกระบวนวิธีพิจารณาคดีของทั้ง 2 ศาล ซึ่งน่าจะทำให้กระบวนการตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสมดังเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

อย่างไรก็ตาม ข้อเท็จจริงที่ปรากฏอยู่กลับมีกระแสของความไม่มั่นใจในประสิทธิภาพของกระบวนการตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ไม่ว่าจะเป็น ความเป็นกลาง ความเป็นอิสระ หรือความโปร่งใส ความชัดเจน ความเปิดเผย ในกระบวนการพิจารณาและตัดสินใจของแต่ละศาล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในเรื่องของความรวดเร็วในการพิจารณาคดีและการตรวจสอบความเป็นธรรมและคุณธรรมในผลของคำพิพากษาคัดสินคดี ความไม่มั่นใจดังกล่าว เป็นผลสืบเนื่องมาจากการมีข่าวเรื่องการข่มขู่และการลอบทำร้ายตุลาการ/ผู้พิพากษาที่ทำหน้าที่เป็นองค์คณะพิจารณาวินิจฉัยคดี หรือการพิจารณาวินิจฉัยคดีมีความเป็นกลางและเป็นธรรมหรือไม่ เนื่องจากมักจะมีการวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับการตัดสินใจหรือวินิจฉัยผันแปรไปตามอำนาจทางการเมือง หรือการตั้งข้อสงสัยเกี่ยวกับการมีความสัมพันธ์ระหว่างตุลาการ/ผู้พิพากษากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง รวมทั้งกรณีการตัดสินบนเจ้าหน้าที่ของศาล

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น อาจส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของประชาชนเกี่ยวกับการพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญและศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และตามหลักการแบ่งแยกอำนาจ เพราะอำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร และอำนาจตุลาการต้องสามารถคานและถ่วงดุลอำนาจระหว่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประชาชน และที่สำคัญผลของการพิจารณาวินิจฉัยคดีของศาลรัฐธรรมนูญและศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง จะทำให้สถานการณ์ที่คลุมเครือหรือสับสนที่เป็นผลพวงจากการกระทำของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองยุติลงได้ หากผลการพิจารณาวินิจฉัยคดีเป็นที่ยอมรับของเสียงส่วนใหญ่ในสังคม เนื่องจากเกิดความชัดเจนสถานการณ์บ้านเมือง ซึ่งถือเป็นปัจจัยหนึ่งในการสร้างบรรยากาศ สภาพแวดล้อมของประเทศที่เอื้อต่อการบริหาร การลงทุน และการพัฒนาประชาธิปไตย

เนื่องจากยังไม่ได้มีการศึกษาถึงตัวชี้วัดของประสิทธิภาพในกระบวนการตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองโดยองค์การฝ่ายตุลาการไว้แต่อย่างใด จึงทำให้ไม่อาจเสนอหรือชี้ได้ว่า ศาลรัฐธรรมนูญและศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้มีกระบวนการพิจารณาและพิพากษาคดีดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงพอหรือไม่ อย่างไร ดังนั้น ปัญหาของการหาตัวชี้วัดถึงประสิทธิภาพของกระบวนการ

ตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองโดยองค์การฝ่ายตุลาการ จึงเป็นปัญหาสำคัญที่ควร
 แก่นำมาเป็นปัญหาการวิจัย (research problem) เพื่อทำการศึกษาวิจัยให้ได้คำตอบ
 ที่ชัดเจนและตรวจสอบได้โดยวิธีการระเบียบวิธีวิจัยและเชื่อได้ว่า ผลของการศึกษาจะ
 ทำให้สามารถนำไปใช้ในทางวิชาการและแนวทางปฏิบัติได้ต่อไปอย่างเป็นรูปธรรม

คำถามการศึกษา

คำถามการวิจัยหลัก (main research question) คือ กระบวนการตรวจสอบ
 ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองของศาลรัฐธรรมนูญและศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของ
 ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีประสิทธิภาพหรือไม่ อย่างไร

จากคำถามการวิจัยหลักดังกล่าวทำให้สามารถตั้งคำถามย่อย (sub-questions)
 ได้ดังนี้

1. คดีที่เข้าสู่กระบวนการวิธีพิจารณาและวินิจฉัยคดีของศาลรัฐธรรมนูญ มีกระบวนการ
 ที่เหมือนหรือแตกต่างกับคดีที่เข้าสู่กระบวนการวิธีพิจารณาและพิพากษาคดีของศาลฎีกา
 แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือไม่ อย่างไร
2. ตัวชี้วัดความมีประสิทธิภาพสำหรับกระบวนการตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่ง
 ทางการเมืองของศาลรัฐธรรมนูญมีความแตกต่างกับตัวชี้วัดความมีประสิทธิภาพของ
 กระบวนการตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของ
 ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือไม่ อย่างไร

สมมติฐานการศึกษา

1. กระบวนการตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองของศาลรัฐธรรมนูญและ
 ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีประสิทธิภาพครบทั้ง 12 ด้าน
 ได้แก่ ด้านความเป็นอิสระ (independence) ความเป็นกลาง (impartiality) ความรับผิดชอบ
 ตรวจสอบได้ (accountability) ความโปร่งใส (transparency) ความสามารถ

(competence) ความมีคุณธรรม (integrity) ความสามารถในการเข้าถึงได้ (accessibility) ความรวดเร็วในการพิจารณาคดีภายในระยะเวลาที่เหมาะสม (timeliness) ความเปิดเผย (openness) ความเป็นธรรม (fairness) ความเสมอภาค (equality) และความชัดเจนไม่มีข้อสงสัย (certainty)

2. คดีที่เข้าสู่กระบวนการวิธีพิจารณาวิญญคดีของศาลรัฐธรรมนูญ แตกต่างกับคดีที่เข้าสู่กระบวนการวิธีพิจารณาคดีและพิพากษาคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ในด้านผู้มีสิทธิยื่นคำร้อง/คำฟ้องและผลคำวินิจฉัยหรือผลคำพิพากษา

3. ตัวชี้วัดความมีประสิทธิภาพสำหรับกระบวนการตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองของศาลรัฐธรรมนูญ มีความแตกต่างกับตัวชี้วัดความมีประสิทธิภาพสำหรับกระบวนการตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในด้านความเป็นอิสระ (independence) ความเป็นกลาง (impartiality) ความเป็นธรรม (fairness) ความเปิดเผย (openness) และความชัดเจนไม่มีข้อสงสัย (certainty)

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบกระบวนการตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองของศาลรัฐธรรมนูญและศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบตัวชี้วัดความมีประสิทธิภาพของกระบวนการตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองของศาลรัฐธรรมนูญและกระบวนการตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

3. เพื่อศึกษาความมีประสิทธิภาพของกระบวนการตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองโดยองค์การฝ่ายตุลาการ

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษา เรื่อง ประสิทธิภาพของกระบวนการตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดยองค์การฝ่ายตุลาการ มีขอบเขตการวิจัยดังต่อไปนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการศึกษามีขอบเขตด้านเนื้อหา ดังต่อไปนี้

1. กระบวนการตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองของศาลรัฐธรรมนูญและศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
2. ประสิทธิภาพของกระบวนการตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองของศาลรัฐธรรมนูญและศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ขอบเขตด้านพื้นที่ศึกษา

ในการศึกษามีขอบเขตพื้นที่ศึกษา ได้แก่

1. ศาลรัฐธรรมนูญ
2. ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งการเมือง

นิยามศัพท์เฉพาะ

ประสิทธิภาพของกระบวนการตรวจสอบการทุจริตของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หมายถึง กระบวนการตรวจสอบการทุจริตของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ต้องมีประสิทธิภาพ ในด้านความเป็นอิสระ (independence) ความเป็นกลาง (impartiality) ความสามารถในการตรวจสอบได้ (accountability) ความโปร่งใส (transparency) ความสามารถ (competence) ความมีคุณธรรม (integrity) ความสามารถในการเข้าถึงได้ (accessibility) ความรวดเร็วในการพิจารณาคดีภายในระยะเวลาที่เหมาะสม (timeliness) ความเปิดเผย (openness) ความเป็นธรรม (fairness) ความเสมอภาค (equality) และความชัดเจน ไม่มีข้อสงสัย (certainty)

กระบวนการตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองของศาลรัฐธรรมนูญ หมายถึง กระบวนการพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. 2550

กระบวนการตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หมายถึง กระบวนการพิจารณาคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. 2542

องค์การฝ่ายตุลาการ หมายถึง ศาลรัฐธรรมนูญ และศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบความแตกต่าง/ความเหมือนกันของกระบวนการตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองของศาลรัฐธรรมนูญและกระบวนการตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
2. ทำให้ทราบความแตกต่าง/ความเหมือนกันของตัวชี้วัดความมีประสิทธิภาพของกระบวนการตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองของศาลรัฐธรรมนูญและกระบวนการตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
3. ทำให้ทราบถึงประสิทธิภาพของกระบวนการตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองโดยองค์การฝ่ายตุลาการและนำผลลัพธ์ที่ได้จากการศึกษาไปปรับใช้เป็นแนวทางการสร้างควมมีประสิทธิภาพให้กับองค์การศาลและองค์การที่ทำหน้าที่ตรวจสอบอื่น